

Randstad Topregio

DEEL 2

RANDSTAD TOPREGIO, DEEL 2

De Randstad moet een duurzame en concurrerende Europese topregio worden. Dat staat in de Startnotitie Randstad 2040 van het kabinet. In dit toekomstplan worden zeventien hoofdpunten gedefinieerd. Zo moet de Randstad een 'robuustere groen-blauwe structuur krijgen, als raamwerk voor verstedelijking'. Wat betekent dit voor de lokale bestuurlijke werkelijkheid? Deel twee van een serie over de Randstad.

Groeigroen

Meer natuur brengen in de achtertuin van Den Haag, Rotterdam en Delft is moeilijk. Christiaan van der Kamp, wethouder in Midden-Delfland, weet daar alles van: "Mijn gereedschapskist is helemaal leeg."

Net buiten de bebouwde kam van Schipluiden, op nog geen honderd meter afstand van het gemeentehuis van Midden-Delfland, doemt ineens een onmetelijke open ruimte op. Een polderweg, omzoomd met knotwilgen, lost zomaar op in zompige graslanden. Groen zover het oog reikt, met hier en daar wat koeien, aan de horizon een enkele schaarsteenpijp en de vage contouren van stedelijke hoogbouw van zowel Rotterdam als Den Haag. Haaks op de polderweg trekt een sloot een streep naar de oneindigheid, met weelderige slootkanten die selectieve verwaarlozing door ecologisch oeverbeheer verraden. Een geelgekleurde bonte specht scharrelt energiek fladderend zijn kostje bij elkaar. Hoe kan dat? "Een kwestie van de boer erin houden", verklaart Christiaan van der Kamp, wethouder duurzaamheid in Midden-Delfland het geheim van zijn uitgestrekte groene 'achtertuin'. "Ga maar na: een gemiddeld recreatief gebied kost de gemeente jaarlijks al gauw 1500 tot 2000 euro aan onderhoud per hectare. Nu doen de boeren dat voor ons." En nog voor een kaapje oek. Zo compenseert de gemeente Midden-Delfland boeren weliswaar voor het onderhoud van geriefbosjes,

omdat zij het slatenpatroon intact houden of omdat zij aan mozaïekbeheer doen. Maar dat kost Van der Kamp 'slechts' 500.000 euro op jaarbasis, verdeeld over 4000 hectare groen. Voor amper 125 euro per hectare dus.

DOODKNUFFELN Maar hoe lang nog? Een grote bedreiging van deze constructie is immers de problematische erfopvolging bij veel agrarische bedrijven. Van der Kamp: "Steeds vaker zien wij dat melkveehouders niemand hebben die de tentwil overnemen. En probeer zo'n bedrijf dan maar eens te verkopen en de percelen groen te houden, vooral nu de grondprijzen door de verstedelijkingsdruk sterk stijgen." Daarom denkt Midden-Delfland erover om zelf dergelijke bedrijven op te kopen, en de grond te verpachten. "Maar hoe ver moeten we gaan in het ondersteunen van deze bedrijfstak?", vraagt Van der Kamp zich tegelijkertijd af.

Het antwoord is niet eenvoudig. De wethouder: "Ik ben er absoluut niet voor om melkveehouders dood te knuffelen met allerlei subsidies. Ze moeten zich als ondernemers ontwikkelen en de kansen van het gebied

grijpen. Ga maar na: twee miljoen potentiële consumenten zijn voor hun groenbeleving en recreatiemogelijkheden aangewezen op het groen van Midden-Delfland. Maak daar maar gebruik van."

MELKROBOT Hier en daar gebeurt dat al. Neem de kaas- en zuivelboerderij van de familie Van Winden aan de Gaagweg. Een deel van de melkproductie gaat niet naar de melkfabriek, maar wordt verwerkt tot boerenzuivel en ambachtelijke boerenkaas. Van der Kamp: "Dat loopt als een dal. De boerderij heeft minstens 800 tot 900 vaste klanten." Het kan dus wel. Mits ondernemende boeren niet stuklopen op de rigiditeit van het RO-instrumentarium. "Zo hebben wij hier een boerenbedrijf dat een melkrobot had aangeschaft, destijds een Nederlandse primeur", aldus Van der Kamp. "Om alle extra bezoekers die dat genereerde fatsoenlijk op te kunnen vangen, wilde de eigenaar een paardenstal ombouwen tot ontvangstruimte met wat horeca erbij. Strikt genomen mocht ik dat niet faciliteren. We beschouwen het nu maar als een nevenactiviteit." Een ander voorbeeld: een melkvee-